

PUT DO DIJAGNOZE MIJELOMA

Mijelom, poznat i kao multipli mijelom, rijetka je zloćudna bolest koštane srži koji nastaje iz plazma stanica. U Europi se svake godine dijagnosticira oko 50 000 novih slučajeva.

SUMNJATE NA MIJELOM?

Simptomi i znakovi mijeloma

Ako pacijent ima jedan ili više od sljedećih neobjašnjivih simptoma, razmislite o testiranju na mijelom.

- **Bol u kostima/bol u leđima** obično se javlja kao neobjašnjiva bol generalizirana ili lokalizirana
- **Promjene urina**, kao što je pjenušavi urin ili izlučivanje prekomjerne ili vrlo male količine urina
- **Nenamjerni gubitak težine**
- **Gubitak daha**
- **Spontani prijelomi** uključujući osteoporozne prijelome kralježaka
- **Kompresija leđne moždine:** bol, trnci i žarenje, utrnulost i slabost u nogama i stopalima, problemi s kontrolom mjehura i crijeva
- **Ponavljajuće infekcije**
- **Umor i slabost**

Postoje četiri obilježja mijeloma, poznate kao CRAB kriteriji:

C	R	A	B
povišeni kalcij	oštećenje/zatajenje bubrega	anemija	bolest kostiju

UPUĆIVANJE SPECIJALISTI

Ako početni testovi i pretrage ukazuju na mijelom ili ako pacijent dalje ima nerazjašnjene simptome, treba ga uputiti u hematološku službu radi daljnjih pretraga kako bi se potvrdila dijagnoza mijeloma:

- Citoloska punkcija / biopsija koštane srži
- Rendgen. pregled skeleta
- CT niske doze zračenja – cijelo tijelo
- MR cijelog tijela
- PET/CTd

Prilagođeno prema publikaciji *Put do dijagnoze mijeloma* organizacije Myeloma UK, uz dopuštenje.

DODATNI IZVORI

1. Preporuke Europske mreže za mijelom o alatima za dijagnozu i praćenje multiplog mijeloma: što koristiti i kada. *Haematologica*. 2018.; 103 (11): 1772 – 1784.

2. Multipli mijelom: EHA-ESMO smjernice kliničke prakse za dijagnozu, liječenje i praćenje. *Annals of Oncology*. 2021.: 32 (3): 309 – 322.

MISLITE NA MIJELOM!

Pretrage kod sumnje na mijelom

Ako sumnjate da pacijent ima mijelom, trebale provesti sljedeće pretrage:

1 Krvna slika i biokemijske pretrage krvi

- **Kompletna krvna slika:** provjerite ima li anemiju
- **Brzina sedimentacije eritrocita (SE):** obično ubrzana
- **Urea, kreatinin i elektroliti:** za procjenu oštećenja funkcije bubrega

2 Mjerenje proteina u serumu

- **Elektroforeza proteina seruma i urina:** provjeriti prisutnost paraproteina
- **Test slobodnih lakih lanaca u serumu:** ako nije dostupan, urin
- **Pretrage urina** (pretraga urina jednokratno, prikupljanje 24-satnog urina i Bence Jones test)
- **Imunoglobulini u serumu** (IgG, IgA i IgM)

3 Dodatne pretrage koje treba učiniti

- Serumski albumin
- Beta-2 mikroglobulin
- C-reaktivni protein
- Kalcij: za ispitivanje hiperkalcijemije
- Laktat dehidrogenaza (LDH)
- Procijenjena brzina glomerularne filtracije (eGFR)

SRODNI POREMEĆAJI I BOLESTI

Monoklonska gamopatija neodređenog značaja (MGUS)

Ne liječi se, kontrole

Progresija do amiloidoze AL, mijeloma ili solitarnog plazmocitoma:

1% godišnje

Tinjajući mijelom

Ne liječi se, kontrole

Progresija u mijelom:

10% godišnje